

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de gemeenteraad

Datum 11 november 2024
Behandeld door Openbare Orde en Veiligheid
Kopie aan
Bijlage(n)
Onderwerp Geweld in Amsterdam rondom wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv

Geachte leden van de raad,

Op 8 november werd de wereld wakker met verschrikkelijke beelden uit de gitzwarte nacht die Amsterdam beleefde. Vier dagen later heerst er nog altijd woede, angst en ongeloof. Beelden van Israëlische voetbalsupporters die werden opgejaagd, aangevallen en gemolesteerd. Screenshots van antisemitische berichten zoals het oproepen tot een 'Jodenjacht'. Filmpjes van haatdragende en racistische spreekkoren tegen 'Arabieren'. Van het wegtrekken en verbranden van een Palestijnse vlag tot en met gerichte aanvallen op Joodse en Israëlische supporters, waarbij vele antisemitische uitingen werden gedaan. Daarbij stelt de driehoek nadrukkelijk dat geweld van de één nooit een excuus is voor geweld van de ander. Onze stad is door deze gebeurtenissen in het hart geraakt. Overal voelen Amsterdammers pijn.

Diezelfde middag sprak de driehoek met een zaal vol Joodse en Israëlische Amsterdammers die hun woede, angst en verwijten deelden. Volgende week organiseert de driehoek een vervolg op dit gesprek. Afgelopen zondag bracht de burgemeester een bezoek aan het Centraal Joods Overleg, de Liberaal Joodse Gemeente en Maccabi Amsterdam. Vanavond heeft de driehoek een gesprek gehad met vertegenwoordigers van Amsterdamse moskeeën en islamitische gemeenschappen. Ook daar zijn de emoties groot. Groepen mensen en gemeenschappen uit onze stad die er niks mee te maken hebben krijgen nu collectief de schuld.

De afgelopen dagen heeft de driehoek alles op alles gezet alle feiten op een rij te zetten. Feiten worden gescheiden van beeldvorming. Deze brief bevat een feitenrelaas op basis van de informatie die de driehoek op dit moment tot zijn beschikking heeft.

Vorbereiding

- Op vrijdag 30 augustus vond de UEFA loting plaats. Daarin werd bepaald dat Ajax op 7 november tegen Maccabi Tel Aviv speelt.
- Zoals gebruikelijk startte de driehoek een zorgvuldige voorbereiding op de wedstrijd. Vanaf 9 oktober startte de politie een SGBO op en startte de operationele voorbereiding. De wedstrijd kwam aan de orde in de driehoek met Ajax op 14 oktober. Op 22 oktober vond de eerste subdriehoek plaats, daarna zijn er diverse bijeenkomsten geweest en is de voorbereiding op verschillende momenten in de driehoek besproken.
- Uitgangspunt in de voorbereiding was het informatiebeeld van politie. Het beeld werd samengesteld op grond van verschillende bronnen. Eén bron was het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) die contacten hebben met de lokale voetbalbonden en de UEFA als organiserend voetbalcomité. In het specifieke geval van deze wedstrijd is er contact opgenomen met het Landelijk Internationaal Rechtshulp Centrum van de politie. Via hen is de politie in contact gebracht met de Israëlische Foreign Liaison Officer (FLO), gestationeerd in de ambassade van Israël in Den Haag. Via deze FLO is er contact tot stand gekomen met veiligheidsfunctionarissen van de club Maccabi Tel Aviv. Daarnaast is er contact opgenomen met medewerkers van de politie in Tel Aviv die bekend zijn met de voetbalclub. Dit bevestigde dat de aanhang van Maccabi Tel Aviv geen gewelddadige reputatie heeft, wel kan een deel van deze aanhang gekenmerkt worden als fanatiek. Dat uit zich onder ander in het ontsteken van fakkels. Dit deel van de aanhang staat bekend als de *Fanatics*. De wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv is zowel volgens UEFA als de clubs zelf en onze politie vanuit voetbalperspectief geen *hoog* risicowedstrijd. Daarbij is er geen animositeit tussen de Ajax supporters en de Maccabi aanhang; zij onderhouden onderling vriendschappelijke banden.
- Tegelijkertijd waren we ons er zeer van bewust dat deze wedstrijd in een bijzondere context werd gespeeld, vanwege de oorlog in het Midden Oosten en de spanningen die deze veroorzaakt in de stad. Ook zou op 7 november de Nationale Kristallnachtherdenking in de Portugese synagoge van Amsterdam plaatsvinden. Ook wisten we dat er een dagelijkse pro-Palestina demonstratie op het Stationsplein zou plaatsvinden.
- Wij hebben ons als driehoek grondig voorbereid om de vooravond en de wedstrijddag veilig en ongestoord te laten verlopen. De politie monitorde continue het informatie- en risicobeeld en haalde dit op bij o.a. NCTV, UEFA, clubs en onze politieorganisatie zelf. Daaruit is op geen enkel moment aanvullende (dreigings)informatie naar voren gekomen.
- Zoals bij iedere voetbalwedstrijd onderzochten we of eventuele risico's beheersbaar zijn en welke maatregelen en politie inzet nodig zijn om de vele voetbalfans van beide clubs een veilige voetbalavond in onze stad te kunnen bezorgen. Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt en bijgesteld aan de actualiteit. Alle denkbare maatregelen om (eventuele) risico's beheersbaar te houden zijn aan de orde geweest. Er is onderzocht of een fanzone kon worden ingericht en voor de gewenste fanwalk hebben verschillende routes voorgelegd. Ook of het nodig en mogelijk was de supporters van Maccabi Tel Aviv te weren. Er was vanuit openbare orde en (veiligheids-) dreigingsperspectief geen reden noch een juridische grondslag om de Maccabi supporters te weren of de wedstrijd te verbieden.
- Vanwege zorgen over de bijzondere omstandigheden en context waarin de wedstrijd plaatsvindt, heeft de burgemeester op 29 oktober ook zelf contact met de directeur van de NCTV en vraagt om een extra dreigingsinschatting voor de wedstrijd waarin deze politieke omstandigheden zouden worden meegewogen, ook in relatie tot de Kristallnachtherdenking.

- Ook bereidde de driehoek zich voor op een ongestoord en waardig verloop van de Nationale Kristallnachtherdenking. Hiertoe zijn verschillende maatregelen genomen, waaronder een gedeeltelijke afzetting van het Jonas Daniël Meijerplein en extra geüniformeerd toezicht voor, tijdens en na de herdenking in de omgeving van de Portugese Synagoge (inclusief de in- en uitstroom). Ook heeft de driehoek uitgebreid stilgestaan bij de routes van mensen die naar de Kristallnacht herdenking in de Portugese synagoge willen en zijn er maatregelen genomen om vermenging met supportersgroepen te voorkomen. Ook stond de gemeente in contact met het CJO, de organisator van de herdenking.
- In relatie tot de Kristallnachtherdenking ontvangt de burgemeester een zogenoemde operationele brief vanuit de NCTV. De NCTV onderschrijft in deze brief de lokaal genomen maatregelen. Ten aanzien van de extra dreigingsinschatting die de burgemeester aan de NCTV heeft gevraagd, geeft de NCTV aan dat er geen sprake was van een concrete dreiging op deze supportersgroep, spelers of wedstrijd. De NCTV kwam dan ook niet met een aanvullend advies voor maatregelen. De politie is ook niet geïnformeerd door de NCTV over een mogelijke dreiging op of rondom deze wedstrijd.
- Toch oordeelt de driehoek dat, gezien de combinatie van de wedstrijd, de Kristallnachtherdenking en de aangekondigde pro Palestijnse demonstraties in de stad en op basis van de beschikbare informatie en de voorstelbare risico's, alle mogelijke maatregelen genomen dienen te worden. Er zijn veiligheidsrisicogebieden aangewezen in de binnenstad, de metroroute naar de JC ArenA en rondom de JC Arena zelf. Hierbij was het onder andere mogelijk om preventief te fouilleren. Voor de fans die meeliepen met de fanwalk vanaf de Dam, stonden voor hen gereserveerde metrostellen gereed op het Centraal Station.
- Voor de demonstraties en protesten zijn verschillende locaties aangewezen. Voor de protesten in de periferie van de JC Arena zijn voor de veiligheid van supporters, bezoekers van het Arenagebied en demonstranten verplaatst naar een locatie op meer dan 800 meter afstand; het Anton de Komplein in Zuidoost. Dit besluit is persoonlijk door de burgemeester toegelicht aan de organisatoren. Demonstraties rondom de Dam, de verzamellocatie van de Maccabi supporters alvorens ze naar het stadion gaan, zijn om diezelfde reden verwezen naar het Spui. Er is contact geweest met de organisator van de dagelijkse Pro-Palestina demonstratie op het Stationsplein om hen te informeren. Deze heeft in overleg besloten om die avond niet bij het CS te gaan demonstreren.
- Er was extra inzet op het vroegtijdig signaleren op de aanwezigheid van supportersgroepen en eventuele pro Palestina activisten. En op het vroegtijdig signaleren van relschoppers en personen die uit waren op provocatie. Er zijn vooraf ook toezicht- en veiligheidsmaatregelen getroffen rondom de hotels van spelers als supporters.
- De politie heeft op woensdagavond en donderdag meer dan 1200 politiemensen op de been gebracht om evt. risico's beheersbaar te houden, waaronder kwaliteitsgroepen als mobiele eenheden, aanhoudingseenheden, paarden, honden, verkenningseenheden, voetbaleenheden en de vredeseenheid. Vanaf middernacht waren in ieder geval 500 medewerkers in dienst voor de operatie. Een groot aantal politiemensen die in de nacht heeft overgewerkt is in dit aantal niet meegenomen. De registratie daarvan volgt altijd later en is op dit moment nog niet afgerond.

Verloop van de woensdagavond en -nacht en politieoptreden

- Op woensdagavond houdt de driehoek rekening met enkele honderden Maccabi fans in de stad. De vooravond verloopt rustig, maar in de nacht van woensdag op donderdag waren er diverse incidenten in de stad, tussen verschillende groepen. Daar heeft de politie kort op gezeten.
- Op verschillende social media verschijnen berichten met agressie en dreiging jegens Maccabi supporters. De politie monitort informatie uit open en gesloten telegram en whatsapp groepen en ziet een toename van berichtenverkeer. De politie ziet veel agressie en actiebereidheid, en in een enkel geval ook mobilisatie op een specifieke plek. Op specifieke signalen zet de politie in. In de stad liepen Maccabi supporters, Fenerbahçe supporters en Ajacieden, waarbij kleine opstootjes over en weer zijn geweest.
- Rond 23.00 uur worden bij de Johan Cruijff Arena pro Palestijnse teksten met graffiti gespoten. De politie verricht 4 aanhoudingen. Enige tijd later wordt gemeld dat er bij de ArenA 10 pro-Palestina activisten een diaprojector op de ArenA richtten en aan het filmen zijn. Het zou gaan om de tekst "Fuck F-side". De projectie zou volgens de melder meteen online gezet worden. Om 0.30 uur zijn alle 10 personen vertrokken. Aan 2 personen is een 24-uursverbod uitgereikt.
- Rond middernacht wordt het onrustig op het Rokin. Een groep van ongeveer 50 Maccabi supporters trekt aan een Palestina-vlag die aan een gevel hangt. Enkele personen dragen gezichtsbedekking. De groep lijkt zich op te splitsen en loopt richting CS en het Spui en een ander gedeelte zou richting de Wallen gaan. Er worden leuzen geroepen. Van de groep die over het Rokin loopt, heeft een aantal personen de riem afgedaan. Hiermee is een taxi aangevallen. Elders op het Rokin worden vernielingen aan taxi's aangericht. Dit wordt gesignaleerd vanuit één politievoertuig, waarop diverse eenheden, ook KMAR en eenheden van buiten de regio worden gevraagd ter plaatse te gaan. Op het moment dat zij ter plaatse komen zijn de hooligans niet meer aanwezig.
- De politie ziet dat er online oproepen verschijnen aan taxichauffeurs om zich te mobiliseren. De taxichauffeurs gaan richting het Holland Casino aan het Max Euweplein waar zich op dat moment 400 Israëliëse supporters bevinden. Deze supporters bevinden zich daar al enkele uren. Politie heeft supporters uit het casino naar buiten begeleid en met ordebusen is een grote confrontatie tussen groepen voorkomen. Rond het casino is daarna nog sprake van relatief kleine opstootjes tussen verschillende groepen.

Verloop van de wedstrijddag en politieoptreden

- Om 11 uur 's ochtends last de driehoek een extra vergadering in, naar aanleiding van de gebeurtenissen van de avond en nacht. Er zijn vooral zorgen over de agressie van de Maccabi supporters en de reactie van taxi chauffeurs daarop. De driehoek bespreekt het actuele operationele informatiebeeld, bespreekt of het nodig is om aanvullende maatregelen te nemen en neemt de voorbereide scenario's opnieuw door. Ook bespreekt de driehoek de politie-inzet en of die volstaat om de dag veilig en ongestoord te laten verlopen. De scherpe beveiligingsmaatregelen en de grote politie-inzet worden door de politie als voldoende beoordeeld. De driehoek bespreekt de mogelijkheden om de wedstrijd alsnog te verbieden. Behalve dat daarvoor de juridische onderbouwing mist, concludeert de driehoek dat de situatie in de stad dan onhoudbaar zal worden omdat er al grote aantallen supporters in de stad zijn. De driehoek verzoekt Ajax om het stadion eerder open te zetten, zodat Maccabi supporters eerder het stadion in kunnen en niet meer in de binnenstad zijn. Aan dit verzoek geeft Ajax gehoor.

- De burgemeester neemt contact op met Ajax en de KNVB. De KNVB zegt toe contact op te nemen met de UEFA. We doen een appèl om hun achterban op te roepen dat het gaat om sport en niet om politiek, het veilig te houden en zich niet te laten provoceren door wie dan ook. De burgemeester belt ook met de Israëlische ambassadeur en vraagt hem vanuit de Israëlische overheid duidelijk te maken dat het om een sportwedstrijd gaat en dat die niet met politiek moet worden vermengd. Ook wordt ambtelijk een appèl gedaan op de koepel van Toegestane Taxi Organisaties en andere taxiplatformen als Uber en Bolt om hun achterban op te roepen de rust te bewaren en niet de confrontatie te zoeken en zich niet te laten provoceren.
- De burgemeester belt met de minister van Justitie en Veiligheid en informeert hem over de gebeurtenissen van gisteravond en geeft een overzicht van de getroffen maatregelen voor de avond en nacht. De burgemeester belt met de NCTV en deelt de zorgen over de agressie van Maccabi supporters en van de taxichauffeurs. Ambtelijk wordt contact gelegd met de gemeente Alkmaar om te bezien hoe de supporters van Fenerbahçe uit Amsterdam kunnen worden gehouden. Ook overweegt de driehoek de mogelijkheid om de NS te verzoeken om het treinverkeer tussen Alkmaar en Amsterdam stil te leggen. Dit blijkt onhaalbaar. Daarnaast geeft Alkmaar aan er alles aan te doen om te voorkomen dat supporters van Fenerbahçe naar Amsterdam komen.
- Om 13.00 uur verzamelt zich een grote groep Maccabi supporters op de Dam. Dit was al aangekondigd, en hierop was de politie geprepareerd. Er komen tegenstanders op de samenkomst af, met in de buurt van de Dam incidenten tot gevolg. Dat waren opstootjes over en weer en er was zoekgedrag. Ook werd op de Dam zwaar vuurwerk afgestoken. De politie heeft de grote groepen uit elkaar kunnen houden.
- In de loop van de middag namen op sociale media berichten toe waaruit de actiebereidheid tegen Maccabi supporters blijkt. De toon van de berichten verhardt en er vallen antisemitische termen. De politie ontvangt signalen dat taxichauffeurs worden opgeroepen om samen te komen bij metrostation Strandvliet. Dat is de plek waar de Maccabi-supporters uitstappen.
- Omstreeks 17.30 uur lopen ca. 1.000 Maccabi supporters van de Dam naar het Centraal Station. De ME schermt deze fanwalk af en begeleidt de supporters naar gereserveerde metrostellen die de Maccabi supporters rechtstreeks naar het stadion leiden. De fanwalk verloopt beheersbaar, er is één aanhouding gedaan vanwege verstoring van de openbare orde. De politie is robuust aanwezig op metrostation Strandvliet en begeleidt de supporters naar het stadionsegment speciaal voor uitpubliek. Ajax heeft extra veiligheidspersoneel ingezet en het stadion eerder geopend en een strenger fouilleerregime ingevoerd.
- De politie begeleidt aan het begin van de avond de Pro Palestina demonstranten naar de demonstratie locatie op het Anton de Komplein. Bij aankomst valt deze groep in kleine groepjes uiteen op zoek naar de confrontatie bij de Arena. De politie heeft daarna veel werk aan het gescheiden houden van verschillende groepen tegenstanders. De politie kan confrontaties voorkomen door charges van de M.E. en de inzet van bereden politie. Ook Ajax-fans die vanuit het Arenagebied naar het Anton de Komplein willen, worden tegengehouden.
- Na afloop van de wedstrijd verloopt de uitstroom goed. Rond 23.00 is de situatie rond het stadion rustig.
- De politie inzet wordt verplaatst naar de binnenstad, omdat daar problemen worden verwacht, mede op basis van social media berichten waarin wordt bevestigd dat er groepen zijn die uit zijn op een confrontatie met Maccabi supporters. Bij de ov-stations tussen de Arena en op het CS wordt politie neergezet om confrontaties tussen Maccabi supporters en tegenstanders te

voorkomen met extra aandacht voor het centraal station. Hotels waarvan bekend is dat er Maccabi supporters verblijven krijgen politie voor de deur.

- Groepen Maccabi supporters keren van de Arena naar de binnenstad terug. Tot middernacht ligt de focus op het gescheiden houden van grote groepen en het voorkomen van confrontaties. Rond middernacht loopt een grote groep Maccabi supporters in het gebied rond de Dam. Een deel loopt met stokken in de hand en pleegt vernielingen.
- Na middernacht ontstaan de problemen door kleine groepen relschoppers verspreid door de binnenstad en aangrenzende buurten. Deze groepen plegen gewelddadige hit and run acties, gericht op Israëliische supporters en op uitgaanspubliek. Deze incidenten vinden op allerlei plekken in de binnenstad plaats: op het Damrak, de Damstraat, de Vondelstraat, de Overtoom, de Stadhouderskade, de PC Hooftstraat, de Kerkstraat, de Elandsgracht, de Nes, de Keizersgracht, de Dirk van Hasseltsteeg, de Bosboom Toussaintstraat, de Herengracht, de Leidsegracht.
- Naar aanleiding van deze incidenten besluit de driehoek om 0.15 uur om de veiligheidsrisicogebieden waarbinnen preventief gefouilleerd mag worden, uit te breiden tot 6 uur in de ochtend. Om 1.30 uur worden veiligheidsrisicogebieden toegevoegd rondom twee hotels waar Maccabi spelers en supporters verblijven.
- De politie geeft opvolging aan alle meldingen die via 112 zijn binnengekomen. De politie patrouilleert, grijpt in waar dreiging zichtbaar is en weet relschoppers op afstand te houden van Israëliërs. De politie kan daarmee veel incidenten voorkomen. Desondanks zien relschoppers kans om ernstige mishandelingen te plegen met gewonden onder Maccabi supporters tot gevolg. Het blijkt voor de politie bijzonder moeilijk om tegen dit soort flitsmomenten op te treden. Relschoppers verplaatsen zich in kleine groepen, te voet, per scooters of auto, vallen Maccabi supporters kortstondig aan en verdwijnen weer.
- Daarop besluit de politie de werkwijze te veranderen. Losse groepen Maccabi supporters worden bij elkaar verzameld op de Dam en het Rokin en beschermd door de politie. Er worden GVB-bussen opgeroepen om de supporters veilig naar hun hotels te brengen. Ook worden kleine groepen supporters te voet door politie naar hun hotel gebracht. Vanaf 01.30 uur neemt het aantal meldingen over straatgeweld snel af.
- Rond die tijd wordt duidelijk dat er veel angst is bij Israëliische supporters in de hotels waar zij verblijven. De politie ontvangt berichten van hotels met Israëliische supporters waar een grote groep mensen voor de deur staat om hen op te wachten en van mensen die zich uit angst opsluiten in hun hotelkamer. De politie volgt de meldingen op, maar vindt nauwelijks tot geen mensen die dreigend voor de deur staan. De Israëliische ambassadeur neemt contact op met de burgemeester. Hij geeft aan dat er bij verschillende hotels grote zorgen zijn over de veiligheid. De burgemeester informeert de ambassadeur over de maatregelen die genomen zijn.
- De burgemeester onderhoudt gedurende de nacht contact met de ambassadeur over de onrust rondom de hotels. Om 2.45 uur belt de ambassadeur weer met de burgemeester. Hij schetst dat er in Israël veel woede is over de gebeurtenissen in Amsterdam. Ook vertelt hij dat leden van de Israëliische regering van plan zijn om naar Nederland te komen. Omdat hierdoor duidelijk wordt dat het internationale gevolgen kan hebben, zoekt de burgemeester om 3.00 uur contact op met de minister-president. Omdat de burgemeester hem niet kan bereiken, belt ze met de minister van Justitie en Veiligheid. De burgemeester praat de minister bij over de ontwikkelingen. Ze spreken af dat de minister de minister-president zal informeren.

- Direct daarna komt de driehoek bijeen. De driehoek bespreekt het operationele beeld. De algemeen commandant brengt verslag uit en meldt dat de incidenten van de afgelopen uren een antisemitisch karakter hadden, er wordt gesproken van een jodenjacht en mensen worden gevraagd naar hun nationaliteit. De driehoek spreekt af dat de burgemeester contact onderhoudt met de regering. Ook houdt de burgemeester, samen met de directeur OOV, contact met de Joodse gemeenschap.
- Inmiddels is het beeld op straat rustig. De driehoek gaat ook akkoord met het enigszins afschalen van de politie-inzet. De burgemeester verzoekt om Draaiboek Vrede te intensiveren (Draaiboek Vrede is sinds 7 oktober 2023 al actief) met een dagelijkse uitvraag voor een breed informatiebeeld van de stad en het waar mogelijk activeren van bijeenkomsten om emoties te kanaliseren. Ook bespreekt de driehoek dat er een persbericht voorbereid moet worden.
- Om 5.00 uur heeft de burgemeester opnieuw contact met de Israëlische ambassadeur. De ambassadeur geeft aan dat er zorgen zijn over vermissingen. Politie krijgt die signalen ook en heeft daar direct een onderzoek naar gestart. De burgemeester wijst een contactpersoon aan voor de ambassade. Ook informeert de minister van Justitie en Veiligheid de burgemeester over contact met de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken. In dit contact worden de gebeurtenissen in de scherpste bewoordingen veroordeeld, onder andere verwijzend naar de holocaust. Om 6.00 uur hebben burgemeester en ambassadeur weer contact, zij biedt hem en zijn staf het gemeentelijk crisiscentrum aan voor de coördinatie van de hulp.
- Direct daarna komt de driehoek opnieuw bijeen. Het beeld is dat het op dat moment rustig is in de stad.
- Om 5.30 uur belt de burgemeester met de directeur van de NCTV. Ze spreken af om in een call de minister-president en de minister van Justitie en Veiligheid bij te praten. Om 7.00 uur vindt deze call plaats. De burgemeester doet verslag van de nacht. Daarnaast wordt de eerste reactie besproken. De burgemeester geeft ook aan vanuit Amsterdam alle steun te verlenen aan de Israëlische repatriëring.
- Om 7.30 belt de burgemeester met de burgemeester Haarlemmermeer/Schiphol om haar te informeren over de repatriëring van Israëliërs. Zij blijkt al geïnformeerd te zijn.
- Om 8.00 uur is er weer driehoek. De driehoek vraagt na te gaan wat de juridische haalbaarheid is van een noodverordening met demonstratieverbod, veiligheidsrisicogebied met preventief fouilleren.
- Om 11.00 uur is er een nieuwe driehoek, waarin wordt besloten tot instelling van een noodverordening en een veiligheidsrisicogebied.

Meerdere mensen zijn gewond geraakt, waarvan vijf gewonden zijn behandeld in het ziekenhuis. Zij hebben het ziekenhuis inmiddels verlaten. Er zijn twintig tot dertig Israëlische supporters met lichte verwondingen opgevangen door de Joodse gemeenschap. Van vermissingen is geen sprake meer: eenieder met wie niet meteen contact kon worden gelegd is inmiddels terecht.

Verloop afgelopen weekend

- Vrijdagochtend vroeg wordt bekend dat Israël twee vliegtuigen stuurt naar Nederland om Israëliërs op te halen en dat hier vertegenwoordigers in zitten van de Israëlische regering en de voorzitter van de Knesseth. De driehoek in Amsterdam doet er alles aan doen om supporters die terug willen vliegen naar Israël, eventueel met het door Israël gestuurde vliegtuig, zo goed mogelijk faciliteren om dit veilig te kunnen doen.

- De driehoek besluit om een persconferentie te geven om een eerste toelichting te geven op de gebeurtenissen van die nacht. Daarvoor heeft de burgemeester uw fractievoorzitters uitgenodigd om vertrouwelijk een eerste informatiebeeld te geven.
- Naar aanleiding van de gebeurtenissen organiseert de burgemeester een bijeenkomst met de Joodse en Israëliische gemeenschap. Deze bijeenkomst vlak voor Shabbat geeft de mogelijkheid aan de Joodse gemeenschap om ervaringen te delen, zorgen te uiten en de voorgenomen maatregelen van de driehoek te communiceren.
- Er zijn in namiddag op dat moment nog bijna 800 supporters in hotels. Ondertussen worden de afreizende supporters – deels in bussen - begeleid naar Schiphol.
- Er zijn op deze vrijdag een drietal Stolpersteine leggingen in de ochtend en in de middag. De organisatie wordt actief benaderd. Uit het contact blijkt dat er zorgen zijn bij de nabestaanden. De politie wordt gevraagd om zichtbaar aanwezig te zijn. De leggingen zijn ongestoord en vreedig verlopen.
- Er blijft ook vrijdag regelmatig contact met de Israëliische en Amerikaanse vertegenwoordiging in Nederland. Het Amerikaanse consulaat benoemt een zorg over mogelijke ontvoeringen. Daar is geen sprake van. Wel kunnen enkele supporters niet bereikt worden. In de loop van de dag lukt dit wel. Het consulaat wordt hierover geïnformeerd.
- De politie is omstreeks 15:30 uur weer genoodzaakt om extra bijstand aan te vragen. Er komen op dat moment ook signalen over een dreiging op de Westermoskee. Ook dit signaal wordt uitgelopen en er wordt contact gelegd met de Westermoskee.
- Later die avond is er ook een bommelding bij een Joods gebedshuis, waar op dat moment ook de minister van Buitenlandse Zaken van Israël aanwezig is. Er wordt breed afgezet, de politie doet onderzoek, het blijkt vals alarm.
- De geplande demonstraties worden gebeld en gemaïld, zodat ze kennis kunnen nemen van de besluitvorming van de driehoek. Een herdenking van de Kristallnacht bij het Muiderpoortstation wordt in overleg met de organisatie naar binnen verplaatst.
- In de nacht van vrijdag op zaterdag doen zich opnieuw incidenten voor:
- Omstreeks 23.30 uur zou een taxichauffeur een persoon antisemitisch hebben beledigd. Het slachtoffer gaat aangifte doen.
- Omstreeks 01.20 uur is er aan de Kastelenstraat d.m.v. een lange stok gepoogd een Palestijnse vlag aan een balkon in brand te steken. Hierbij zijn geen verdachte(n) aangetroffen.
- Omstreeks 3.30 uur zou een man een taxi uitgezet en uitgetrapt zijn omdat hij Joods is. De taxi is niet meer aangetroffen. Op de J.P. Heijestraat heeft zich ook een mishandeling voorgedaan. Later die dag wordt een verdachte aangehouden.
- De KMAR eenheid wordt zaterdagavond bespuugd tijdens hun beveiligingswerk bij een Joods object. De verdachte wordt aangehouden.
- Al deze incidenten en signalen worden door de politie zorgvuldig onderzocht.
- Het busvervoer op zaterdagochtend van de supporters verloopt zonder probleem. Ze komen veilig aan en worden op Schiphol overgedragen aan de KMar op Schiphol.
- De minister van Buitenlandse Zaken van Israël geeft aan die ochtend samen met de ambassadeur om 15:30 uur een bezoek te willen brengen aan het Anne Frankhuis. Dit bezoek wordt voorbereid met vergaande maatregelen. Later die middag blijkt de minister het bezoek niet door te zetten.
- Een Israëliische nieuwsploeg wil die middag een rapportage maken in de stad, waaronder op het Leidseplein, het Damrak en op Plein 40/45. De politie begeleidt de journalisten, die ook worden

vergezeld met een van de vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschappen. De Israëlische nieuwsploeg heeft veilig haar werk kunnen doen.

- Op de Dam bevinden zich voor de politie bekende activisten. Ze worden geïnformeerd over het verbod dat sinds vrijdagavond 19:00 geldt. De meeste activisten gaan zelf weg, één demonstrant wordt weggestuurd. Ook elders in de stad wordt er een groep studenten aangesproken, die zich als demonstratie uiten. Dit optreden is voldoende om het te doen beëindigen.
- Op social media verschijnt een foto van de Dam met daarin een zichtbare demonstratie. De foto refereert naar het niet handhaven van de noodverordening. De foto blijkt echter genomen voorafgaand aan de noodverordening.
- De door de organisatie zelf geannuleerde Kristallnachtherdenking van het Platform Stop Racisme en Erev Rav bij het Joods verzetsmonument, geeft aan een persmoment te willen organiseren met twee personen bij het Joods verzetsmonument. Gedurende het verloop van het persmoment, blijkt dit kenmerken te krijgen van een demonstratie, die middels de noodverordening op dat moment niet is toegestaan. De organisatie wordt hierop gewezen en daarop wordt de samenkomst beëindigd.
- In de avond ontvangt de politie nog signalen van oproepen om te rellen in de stad. Daarnaast zijn er twee antisemitische meldingen. Zo vraagt een scootrijder een man naar z'n paspoort en/of hij Israëlisch is. Ook vraagt een taxichauffeur aan een klant of hij Israëlisch is en geeft aan dat zijn vrienden hem wel zullen opzoeken.
- Gedurende het weekend signaleert de politie online tal van dreigende berichten, van doxing van mensen die donderdagnacht Israëlische supporters zouden hebben aangevallen tot oproepen om moskeeën aan te vallen.
- Uit protest tegen de noodverordening en het demonstratieverbod wordt voor zondagmiddag 10 november een demonstratie op de Dam aangekondigd. De organisator vraagt daarnaast aan de rechter een voorlopige voorziening tegen de noodverordening en het demonstratieverbod.
- Zondagochtend vroeg wordt de driehoek gewezen op een propagandafilmje van Hamas, waarin Hamas de gebeurtenissen claimt. Dit filmje gaat rond op social media. Direct daarna heeft de burgemeester contact gezocht met de minister van Justitie en Veiligheid en met de directeur van de NCTV. Zij geven beide aan dit bericht te valideren. De burgemeester vraagt om een extra dreigingsanalyse, met specifiek aandacht voor de vraag of er door Hamas gefaciliteerde groepen in onze stad opereren. Inmiddels heeft de Minister-President in een persconferentie aangegeven dat de claim hoort bij een publiciteitscampagne van Hamas en op geen enkele werkelijkheid gestoeld is.
- De NCTV informeert de politie zondag over een signaal dat zij hebben ontvangen over een risico op geweld die zondagmiddag. Dit signaal is niet geverifieerd, maar uit voorzorg schaalde de politie de inzet voor die dag op met het oog op een mogelijke demonstratie.
- Zondag 12:00 uur is bij de rechtbank Amsterdam de zitting over de voorlopige voorziening. De rechter wijst deze niet toe en de noodverordening, en houdt daarmee het demonstratieverbod in stand.
- In weerwil van de uitspraak van de rechter, gaat de organisator samen met honderden andere personen toch naar de Dam om te demonstreren. De politie is daar al aanwezig en spreekt demonstranten direct aan dat zij moeten vertrekken.
- Er ontstaat ook een groep demonstranten op de Nieuwendijk. Vanuit een deel van deze groep worden fietsen naar de politie gegooid en daarop voert de politie een charge uit. Daarbij is

volgens politie door het tumult een gewonde gevallen die met een hoofdwond naar een ambulance is gebracht.

- Ondanks herhaaldelijk vorderen door de politie blijft een grote groep demonstranten weigeren om te vertrekken. Uiteindelijk worden er ruim 340 personen aangehouden en verplaatst, zij worden daarna heengezonden. Daarnaast zijn er 50 personen aangehouden en ingesloten, waarvan 3 personen voor zwaardere feiten.

Opsporing en vervolging

De politie heeft in de middag en de avond voor, tijdens en na de wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv 62 aanhoudingen verricht wegens onder andere openlijke geweldpleging, vernieling en het verstoren van de openbare orde. Van deze personen zijn 49 woonachtig in NL en 10 in Israël. Van de overige verdachten wordt de woonplaats nog achterhaald t.b.v. eventuele vervolgingsbeslissing.

45 personen hebben direct van de politie een bekeuring gekregen. Die kregen ze wegens ordeverstoring, belediging, wederspanning of het niet kunnen tonen van een ID. Eén iemand heeft een strafbeschikking gekregen voor wederspanning. Twee zaken zijn geseponeerd wegens gebrek aan bewijs. In 11 zaken volgt nog nader opsporingsonderzoek.

Op dit moment zitten nog vier verdachten vast die ervan worden verdacht tijdens de ongeregelde van afgelopen donderdag in Amsterdam openlijk geweld te hebben gepleegd. Het gaat om:

- twee minderjarigen van 16 en 17 jaar uit Amsterdam die verdacht worden onder meer verdacht van zware mishandeling en openlijk geweld tegen de ME.
- een 19-jarige man uit Monnikendam wordt verdacht van openlijk geweld door het gooien van stenen naar een ME-bus.
- een 26-jarige man uit Amsterdam die verdacht wordt van openlijke geweldpleging. Deze verdachte is vrijdag aangehouden op basis van geanalyseerde camerabeelden.

De absolute prioriteit is nu om zo snel mogelijk overige verdachten te identificeren en aan te houden. Hiervoor is een speciaal opsporingsteam samengesteld dat zich in eerste instantie richt op de hit-and-run acties. De opsporing maakt hierbij o.a. gebruik van de vele beelden, filmpjes die door burgers met politie zijn gedeeld. De politie onderzoekt ook publieke en private camera's die in de stad hangen. De politie heeft ook een oproep gedaan om de relevante beelden met hen te delen. De analyse van de beelden richt zich mede op de verificatie van de juistheid van de beelden. Inmiddels zijn nog vijf verdachten aangehouden. Zij worden verdacht van openlijke geweldpleging tegen personen in de nacht van donderdag 7 op vrijdag 8 november, waarvan twee voorafgaand aan de wedstrijd. De komende dagen zullen in eerste instantie geblurde beelden van verdachten worden getoond. Als zij zich niet melden, kunnen herkenbare beelden worden getoond. Er wordt samengewerkt met Israël zodat aangevers in Israël aangifte kunnen doen.

Sommige filmpjes/beelden die rondgaan betreffen Amsterdam noch de periode waarin de feiten zich hebben afgespeeld. Het onderzoek behelst ook de binnengekomen aangiften en getuigenverklaringen. Naarmate de opsporingsonderzoeken vorderen, is de verwachting dat nog meer aanhoudingen zullen volgen. De vraag of er mogelijk sprake is geweest van een georganiseerd verband en een antisemitisch motief is onderwerp van onderzoek.

De hoofdofficier staat in nauw contact met het college van procureurs-generaal over dit onderzoek.

Noodverordening en veiligheidsrisicogebied

Naar aanleiding van alle (gewelds-)incidenten afgelopen dagen in de stad en de ontstane onrust en gevoelens van onveiligheid onder onze Joodse Gemeenschap en onder onze inwoners en de toegenomen spanningen en sentimenten in de stad acht de driehoek het op vrijdag nodig om een aantal aanvullende maatregelen te treffen. De conclusie was dat het beschikbare juridische instrumentarium onvoldoende toereikend was om een adequaat veiligheidsniveau te garanderen en verstoringen van de openbare orde te voorkomen. Daarom heeft de burgemeester in afstemming met de driehoek besloten dat er vanaf vrijdagmiddag 8 november een Noodverordening geldt voor geheel Amsterdam. Daarin staat dat er een demonstratieverbod geldt. Ook geldt er een verbod op gezichtsbedekkende kleding daar waar dat aanleiding kan geven tot verstoring van de openbare orde. Het dragen van voorwerpen waarmee de openbare orde kan worden verstoord is verboden. Voor de hele stad is een veiligheidsrisicogebied ingesteld met de mogelijkheid om preventief te fouilleren. Er zal extra politie inzet zijn en extra aandacht van politie en Kmar voor de beveiliging van kwetsbare (Joodse) objecten en instellingen.

Op zondagavond besluit de driehoek deze maatregelen te verlengen. Aangezien het weekend niet zonder incidenten is geweest, er nieuwe signalen over mogelijke dreigingen bij zijn gekomen en dat alles in een context van hoge maatschappelijke spanning, acht de driehoek het onverantwoord om de maatregelen af te schalen en zijn de noodverordening en het veiligheidsrisicogebied in stand gehouden tot en met donderdagochtend tot 12:00 uur. De politie blijft zo lang in opgeschaald verband werken.

Onderzoek

De driehoek bereidt een onafhankelijk onderzoek voor naar de gebeurtenissen van de afgelopen dagen, de voorbereidingen en het optreden van de autoriteiten. Daarbij zal nauwe afstemming zijn met de Inspectie Justitie en Veiligheid, die zich richt op de informatiepositie van de NCTV en de politie. De onderzoeksopdracht en de resultaten zullen gedeeld worden met uw Raad.

Tot slot

Wat er de afgelopen dagen is gebeurd is het gevolg van een giftige cocktail van antisemitisme, hooligangedrag en woede over de oorlog in Palestina en Israël, en andere landen in het Midden-Oosten. In deze brief hebben wij uw raad alle bekende feiten gepresenteerd. De driehoek wil hierbij benadrukken dat iedereen die wordt verdacht van ernstige strafbare feiten moet worden opgespoord en vervolgd.

De driehoek bereid zoals gezegd een onafhankelijk onderzoek voor. De onderzoeksopdracht en de resultaten worden aan uw raad verzonden. Bovenstaande reconstructie van de feiten is slechts een eerste stap in het herstel van het vertrouwen dat door relschoppers, ophitsers en hooligans kapot is gemaakt.

De afgelopen dagen is er door commentatoren en politici in binnen en buitenland heel veel gezegd over wat er gebeurd is. Dat is logisch, ook in het licht van de gruwelijke ervaring van het

antisemitisme dat al langer onze samenleving teistert. Dat verplicht de driehoek om Joods Amsterdam extra te beschermen. Joodse instellingen worden daarom scherp bewaakt en beveiligd. Er is zeer nauw contact met de Joodse gemeenschap. Ondanks al deze inspanningen vinden in Amsterdam regelmatig akelige incidenten plaats. Deze raken Joden, maar ook in toenemende mate moslims, Palestijnen en andere minderheidsgroepen. We verafschuwen al deze vormen van geweld en doen er alles aan deze tegen te gaan. Het is helaas onmogelijk om deze allemaal te voorkomen. Daarom roept de driehoek op om altijd aangifte te doen zodat opsporing en vervolging plaats kunnen vinden. Aangiftes van antisemitisme, moslimhaat, racisme en andere hate crimes worden door de Amsterdamse politie met voorrang behandeld.

Meer dan eens is uitgesproken dat het geweld en de intimidatie allemaal voorkomen hadden kunnen worden als de driehoek het afgelopen jaar het demonstratierecht en de vrijheid van meningsuiting zou hebben ingeperkt. Er is ook gesuggereerd dat Joden in Amsterdam veiliger zouden worden als vlaggen en leuzen verboden zouden worden en geboren Amsterdammers het land zouden worden uitgezet om wie ze zijn. Dit is in strijd met onze wet, onze grondwet en Europese en internationale verdragen.

In de (sociale) media is de afgelopen week geconcludeerd dat met name jonge Marokkaanse Amsterdammers zich tegen Joodse en Israëliische Maccabi-supporters hebben gekeerd en antisemitische uitlatingen hebben gedaan. In politieonderzoek moet de precieze identiteit van de daders worden vastgesteld. De driehoek benadrukt dat antisemitisme niet met ander racisme kan worden beantwoord: de veiligheid van de éne groep mag niet ten koste van de veiligheid van de andere. Joodse Amsterdammers worden niet veiliger als Marokkaanse en islamitische Amsterdammers onveiliger en onvrijer worden. Integendeel. Onder Marokkaanse en islamitische Amsterdammers is ook afschuw over het geweld waarvoor nu de hele groep verantwoordelijk lijkt te worden gehouden. Veel Joodse Amsterdammers verafschuwen ook het toegenomen racisme en de intolerantie jegens andere minderheden. Onder alle andere Amsterdamse minderheden heersen gevoelens van onveiligheid en achterstelling. Amsterdam is van ons allemaal en de rechtsstaat is er voor iedereen.

Zonder onze rechtsstaat is niemand veilig en niemand vrij. Maar die rechtsstaat kan er alleen zijn als die gedragen wordt in een samenleving waar mensen vreedzaam samen willen leven. Er zijn in onze stad talloze mensen die met elkaar samenwerken, nuance brengen in het publieke debat en het gesprek aangaan met mensen met wie zij het fundamenteel oneens zijn. De driehoek zal hen niet in de steek laten en hen de komende dagen, weken en maanden opzoeken en steunen. De driehoek vraagt daarbij uw hulp en van iedereen die zich in deze moeilijke tijd vastklampt aan de gedachte dat wij uiteindelijk allemaal Amsterdammers zijn.

Namens hoofdofficier René de Beukelaer en politiechef Peter Holla,

Femke Halsema
burgemeester